

O laureatach Nagrody

Krzysztof Pisarek o pracach Łukasza Kuśnierza – laureata IX edycji Konkursu o Nagrodę im. Jerzego Panka za najlepszy dyplom artystyczny Wydziału Sztuki Uniwersytetu Rzeszowskiego

Fotografie z cyklu *Obraz zamknięty* są rejestracją procesu powstawania obrazu w urządzeniu zwanym *camera obscura*. Nie chodzi tu o tak ostatnio popularne małe, najczęściej samodzielnie konstruowane aparaty otworkowe, lecz dosłownie o „ciemną komnatę”. Autor zaciemnia bowiem pomieszczenia i wpuszczając do nich światło przez odpowiednio wycięty otwór, czyni z nich w pewnym sensie wnętrza aparatu fotograficznego. Na ścianach, sufitach i przedmiotach rzutowany jest odwrócony obraz zewnętrznego świata. Ten ulotny i ciągle zmieniający się obraz zostaje ostatecznie zarejestrowany aparatem cyfrowym. Powstaje w ten sposób artystyczny zapis obrazu stworzonego przez naturę. Łukasz Kuśnierz próbuje od początku swojej przygody z fotografią zgłębiać jej istotę, docierać do jej sedna. W jego postawie twórczej można dostrzec badawczą dociekliwość, filozoficzną refleksję, artystyczną wrażliwość i nieustanną gotowość do dialogu z otaczającą rzeczywistością. Cykl *Obraz zamknięty* jest znamienym przykładem takiej postawy i myślenia o fotografii. Sam proces powstawania tego cyklu jest tutaj równie ważny jak końcowy efekt. W jakim porządku przebiegają kolejne etapy pracy artysty? Na początku to uważna obserwacja rzeczywistości, badanie fenomenu światła, próba zrozumienia natury

powstawania obrazu. W tym celu Łukasz Kuśnierz tworzy ze swojego pokoju wspomnianą wcześniej „ciemną komnatę”, poddaje się urokowi wypełniających pomieszczenie obrazów. Kto doświadczył podobnego zjawiska, ten wie, że przebywanie w takim pomieszczeniu jest przeżyciem o niemal metafizycznym charakterze. Fotograficzna rejestracja zarówno magicznych obrazów, jak i duchowych doznań wydaje się być zadaniem karkołomnym. Jednak artysta, z charakterystycznymi dla niego pasją i uporem, podejmuje się tego wyzwania. Pracuje w skupieniu i niespiesznie, chłonie atmosferę wnętrza, starannie wybiera kadry, by wreszcie na końcu wyzwolić spust migawki, poddając długiemu naświetlaniu matrycę aparatu cyfrowego. Artysta, mimo że korzysta z nowoczesnej lustrzanki cyfrowej, pracuje w sposób bliski dziewiętnastowiecznym fotografom. Kontemplacyjne traktowanie fotografii pozwoliło stworzyć Kuśnierzowi wizualnie ekscytujące obrazy, będące jednocześnie zapisem przeżyć i emocji związanych z doświadczaniem przez autora owego magicznego „dotknięcia” fotografii. Kuśnierz jest artystą ciekawym świata. Ta ciekawość skłoniła go do wyjścia z własnych czterech ścian i zbadania, jak będą wyglądały inne wnętrza poddane zabiegowi przekształcania ich w *camerę obscurę*. Odwiedzał znajomych i sąsiadów, składając im dosyć niecodzienną propozycję stworzenia z ich pomieszczeń wnętrza wielkiego aparatu fotograficznego. Żeby przebrnąć przez barierę nieufności, tłumaczył zasady powstawania obrazu fotograficznego,

opowiadał, czym jest dla niego fotografia. Przekonani rozmówcy pozwolili mu zagościć u siebie. Ten moment był szczególnie istotnym aspektem projektu. Kuśnierz chce się bowiem dzielić swoim doświadczaniem fotografii. W autokomentarzu do cyklu pisze: *Jeśli usłyszę następnym razem pytanie „Czym jest Fotografia?” Odpowiem krótko – „pokażę Ci”*.

Cykl fotografii *Obraz zamknięty* jest dojrzałą wypowiedzią artystyczną oddziałującą na wielu poziomach. Składa się na nią zestaw obrazów skomponowanych z wielką starannością, uwodzących wyszukaną kolorystyką. Fotografie mogą w pierwszym kontakcie wprowadzić widza w zakłopotanie, bowiem wydaje się, że nic nie jest tu na swoim miejscu. Nałożenie się na siebie dwóch różnych przestrzeni, odwrócony obraz pejzażu zza okna, fragmenty wnętrza i przedmiotów codziennego użytku, wreszcie półmrok spowijający wszystkie kompozycje, sprawia, że to, co znane i zwyczajne, nabiera nowego wymiaru. Prace te zmuszają zatem widza do weryfikacji przyzwyczajonych wzrokowych i do bardziej wnikliwego spojrzenia na otaczającą nas rzeczywistość. Cykl jest także refleksją nad naturą (istotą) fotografii i powrotem do jej źródeł. Można odnaleźć w nim także element socjologiczny. Kuśnierz odwiedza domy znajomych. Tworzy zbiór fotografii, który wprawdzie trudno by było nazwać „zapisem socjologicznym”, ale który w niecodzienny sposób opowiada o konkretnych wnętrzach i pośrednio o zamieszkujących je ludziach. Parafrazując tytuł pracy

dyplomowej Łukasza Kuśnierza, można powiedzieć, że zamyka on obrazy w czterech ścianach, ale otwiera jednocześnie możliwość nowego spojrzenia na świat. Towarzysząc Łukaszowi Kuśnierzowi w jego pracy, nabrałem przekonania, że mam do czynienia z artystą świadomym swoich wyborów, gotowym jednocześnie do podejmowania nowych wyzwań artystycznych.

Cykl fotografii Łukasza Kuśnierza *Obraz zamknięty* to praca dyplomowa wykonana w Pracowni multimedialnej pod kierunkiem dra hab. prof. UR Jana Macieja Maciucha i dra Krzysztofa Pisarka. Złożony jest z siedemnastu fotografii o wymiarach 70 × 100 cm każda. Fotografie powstały w latach 2016–2017.

Krzysztof Pisarek o wyróżnionych pracach Katarzyny Bąk

Cykl *Dopełnienia* powstawał według z góry narzuconej i jasno określonej zasady. Jest jednocześnie zróżnicowany pod względem formalnym. Zawiera z jednej strony zestawy działające niemal jak opozycja pozytyw–negatyw. Na drugim biegunie zestawienia utrzymane są w wąskiej skali szarości i rozgrywane na minimalnych kontrastach. Są tu zestawienia wyrazistych i rozpoznawalnych form oraz mniej oczywiste, wymagające od widza rozwiązania pewnej zagadki. Wszystkie fotografie są bardzo precyzyjnie skomponowane. Obiekty ukazują się nam w dużym zbliżeniu. Autorka panuje nad tonalnością poszczególnych zdjęć, umiejętnie operuje głębią ostrości, raz wydobywając

fakturę przedmiotów, innym razem ją rozmywając. Ten sposób fotografowania nasuwa skojarzenia z twórczością takich mistrzów fotografii, jak: Alfred Stieglitz czy Paul Strand, Imogen Cunningham, Edward Weston, związanych z nurtem tzw. *straight photography*. Ten przełomowy w historii fotografii nurt, postulujący czystość użycia środków medialnych opartych na perfekcyjnym warsztacie fotograficznym, znalazł interesujące odbicie w pracach Katarzyny Bąk. Jej cykl *Dopełnienia* – zrealizowany z wykorzystaniem czysto fotograficznych środków wyrazu – jest refleksyjnym spojrzeniem na świat, poszukiwaniem swojego miejsca w nim. Jest też próbą odnalezienia harmonii między tym, co *na zewnątrz*, a tym, co *wewnątrz*. Myślę, że Katarzyna Bąk podpisała by się pod żarliwym wyznaniem Alfreda Stieglitza, który w 1919 roku odnotowywał:

...Zawsze ponad tym wszystkim w mojej głowie była fotografia; zawsze fotograf bez sztuczek i oszustw – samopoznanie w każdej formie; poszukiwanie Prawdy, Piękna, Ładu.

Cykl fotografii Katarzyny Bąk *Dopełnienia* to praca dyplomowa wykonana w Pracowni multimedialnej pod kierunkiem dra hab. prof. UR Jana Macieja Maciucha i dra Krzysztofa Pisarka. Na cykl składa się 20 zestawów, zawierających po dwie czarno–białe fotografie, każda o wymiarach 20 × 20 cm. Fotografie powstały w latach 2014–2017.

Paweł Bińczycki o wyróżnionych pracach Patrycji Konieczko

Rozważania o formie

Artystyczna praca dyplomowa Patrycji Konieczko — *Rozważania o życiu*, mimo tytułu mocno osadzonego w przestrzeni filozoficznej, w moim odczuciu wydaje się w większym stopniu być opowieścią o poszukiwaniu formy niż egzystencjalną refleksją. Potwierdza to duża rozpiętość użytych systemów znaczeń. Autorka, zaczynając od prac abstrakcyjnych, które jedynie poprzez tytuł zyskują charakter narracyjny, dochodzi do obiektów, które figuratywnie w sposób bardzo wyraźny odnoszą się do konkretnych sensów. Nie należy traktować tej uwagi jako zarzutu, gdyż okres studiów to często właśnie czas, w którym zaczyna polaryzować się określona postawa twórcza, będąca wynikiem poszukiwania własnej przestrzeni wypowiedzi artystycznej. Zestaw grafik wklęsłodrukowych Patrycji Konieczko wydaje się potwierdzać to spostrzeżenie, gdyż na przestrzeni czasu powstające prace ulegają weryfikacji, zarówno pod względem formalnym, jak i znaczeniowym. Ewoluuując, zyskują z jednej strony celną metaforę, z drugiej zaś doskonałą jakość warsztatową świadczącą o ogromnym wyczuciu materii obrazu graficznego.

Wyróżniony cykl *Rozważania o życiu* to dyplom z grafiki warsztatowej zrealizowany w Pracowni Grafiki Warsztatowej – druk wklęsły, pod kierunkiem dr hab. Agnieszki Dobosz-Bruchnalskiej.